

Ószövetségi héber nyelv 8. tantárgyleírás

Az ismeretkör: Héber nyelv – írásmagyarázat gyakorlat

Kredittartománya (max. 12 kr.): összesen 12 kr.

Tantárgyai: 1.) Ószövetségi héber nyelv 5.

2.) Ószövetségi héber nyelv 6.

3.) Ószövetségi héber nyelv 7.

4.) Ószövetségi héber nyelv 8.

(4.) Tantárgy neve: Ószövetségi héber nyelv 8.	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: szabadon választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat	
A tanóra típusa: szeminárium	
Féléves óraszám:	
nappali: 26	
levelező: 8	
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak) : Tanári magyarázat, óráközi feladatok, hallgatókkal közös megvitatás, értékelés. A kurzusok során, a nyelvi ismeretek mélyülésével egyre inkább előtérbe kerül az eredeti bibliai szövegek feldolgozása, teljes terjedelmű (nem egyszerűsített) szövegek, fejezetek közös, és egyéni tanulmányozása. A hallgatónak szabadon választott rövidebb bibliai szöveget kell lefordítani, értelmezni és prezentálni a többieknek, ami a közös gondolkodást és a nyelvi buktatók együttes felfedezését segíti elő.	
A számonkérés módja: (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy (szummatív szóbeli vizsga)	
A félévet szóbeli vizsga zárja le. A vizsga a félév teljes anyagát lefedi, és alapvetően egy hármaskövetelményrendszer alapján kell felkészülnie a hallgatónak: 1. Memoriter, vagyis eredeti bibliai szövegek memorizálása, a nyolcadik félévben 111. zsoltár. 2. Bibliai szövegolvasás eredetiben (a pontos fejezetek a témaköröknél vannak felsorolva). 3. A nyelvtani ismeretek alapos elsajátítása, ami a nyolcadik félévben az alkalmazásra helyezi a hangsúlyt, tehát csak-egy kiemelt rész ismétlése, gyakorlása és elmélyítése a cél, bibliai szövegek feldolgozása során. Ezen kívül az egyéni produktum, a választott bibliai héber szövegek feldolgozása, fordítása és értelmezése kap hangsúlyt.	
Az értékelés típusa és módszere: A kurzus teljesítésének alapfeltétele a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 49/A. §-ban rögzített minimum óralátogatási kötelezettség teljesítése. Az értékelés típusa: ötfokozatú, kritériumorientált értékelés.	
A szóbeli vizsga értékelése:	
Jeles (5): A hallgató jól elsajátította a féléves tananyagot, biztosan épít a három és fél év tananyagára, pontosan ismeri és alkalmazni tudja a megtanult grammatikát, magabiztosan használja a többszáz szavas szókincsét. Könnyen tájékozódik a Héber Biblia szövegében, képes lefordítani kijelölt bibliai verseket vagy rövidebb szövegrészeket, és teljesíti a félév gyakorlati követelményeit.	
Jeles (4): A hallgató alapvetően tisztában van a féléves tananyaggal, tudását képes alkalmazni, ugyanakkor tudásában és annak alkalmazásában vannak kisebb hiányosságok.	
Közepes (3): A hallgató csak részben tudta elsajátítani a féléves tananyagot. Mind tudásában, mind annak alkalmazásában jelentősebb hiányosságai vannak.	

Elégséges (2): A hallgató tudásában alapvető hiányosságok vannak, nem tudja megkülönböztetni a szófaji jellemzőket, igei alakokat kontextusban, és nem tudja megfelelően értelmezni a Héber Biblia alapvető, szövegközi jellemzőit.

Elégtelen (1): A hallgató tudásában olyan szintű hiányosságok vannak, ami nem teszi lehetővé, hogy a kurzust teljesítettnek tekintse, további ismeretek nem építhetők a megszerzett tudására. A kötelező memoritert sem tudja elmondani.

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további (sajátos) módok (ha vannak):** A gyakorlati jegybe a hallgatók félévközi munkája és teljesítménye is beleszámít.

A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): 8. félév

Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Őszövetségi héber nyelv 7.

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A kurzus anyaga és célja

A tantárgy utolsó két féléve már célzottan bibliai szövegek elmélyült tanulmányozásáról szól: az eredeti, illetve kontextus szerinti jelentések kiaknázásával a pontos írásmagyarázatot tartjuk szem előtt.

A kurzusnak hármas célja van: 1. Megszilárdítani a héber nyelvi stúdiumok alatt átvett teljes nyelvtant, aktívan alkalmazni a szókincset 2. Nagyobb terjedelmű, autentikus bibliai szövegek olvasása, elemzése, ami lehetővé teszi a (a nyelvi alapokon álló) pontos írásmagyarázatot önállóan is 3. Bevezetés a Héber Biblia arámi nyelvű szakaszaiba. A négyéves kurzus záró félévében a hallgató magabiztosan olvas és preparál eredeti héber bibliai szövegeket, és kb. 1500 szavas aktív héber szókincssel bír. A nyelvtani témakörökhöz kapcsolódó gyakorlati feladatok folyamatos megoldásáról így áttevődik a hangsúly a nem egyszerűsített nyelvi szerkezetek tanulmányozására, a Héber Biblia szövegeinek önálló magyarrá fordítására és értelmezésére.

Témakörök:

A következő fejezetek együttes és önálló feldolgozása a Héber Bibliából:

1. Bírak könyve 14. fejezet
2. 1 Sámuel 17. fejezet
3. Ézsaiás 40. fejezet
4. Malakiás 3. fejezet
5. Példabeszédek 8. fejezet
6. Példabeszédek 31. fejezet
7. Prédikátor könyve 12. fejezet
8. Jób könyve 1. fejezet
9. Dániel könyve 12. fejezet
10. Zsoltárok 130
11. Zsoltárok 136
12. Zsoltárok 137
13. Zsoltárok 150

14. Szabadon választott bibliai fejezet(ek) prezentálása értelmezéssel

A félév során a bibliai héber és arámi nyelv egybevetése után, a Héber Biblia egy arámi nyelvű fejezetét is feldolgozzuk közösen. Zárásként kitekintünk a héber nyelvi történetére és a mai modern héber (*ivrit*) nyelvre.

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Forrás

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, 4. kiadás, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1997.
ISBN 9781598561630
- *Torah, Prophets, Writings Massoretic Text according to Jacob ben Chayim and C.D. Ginsburg with 4284 textual notes, based on the massorah, ancient editions and targumim* 2005,
<http://www.bibles.org.uk>

Kötelező irodalom

- Weingreen, Jacob: *A Practical Grammar for Biblical Hebrew*. Oxford, Oxford University Press, 1959. ISBN 9780198154228

Ajánlott irodalom

- Egeresi, László Sándor: *A bibliai héber nyelv tankönyve*. Budapest, Új Mandátum könyvkiadó, 2009. ISBN 9789639808621
- Gesenius, Wilhelm: *Gesenius' Hebrew Grammar*. (Edited and Enlarged by E. Kautzsch), Mineola, New York, Dover Publications, 2006. ISBN 9780486443447
- Kustár Zoltán-Repelik Gábor: *A bibliai arámi nyelv alapjai*, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2019. ISBN 9786155853173

Szótár

- *Gesenius' Hebrew and Chaldee Lexicon to the Old Testament*. Grand Rapids, Michigan, 1982. ISBN 0802880290
- Árus Lajos: *Ószövetségi héber-magyar szómagyarázat 1. rész (Mózes öt könyve)*. Budapest-Gödöllő, Iránytű Kiadó, 1996. ISBN 963905500X
- Stricker Simon, *Héber-magyar bibliai szótár*, Országos Rabbiképző Intézet, Budapest, 1999. ISBN 9630365464

Konkordancia

- Lisowsky, Gerhard, *Konkordanz zum hebräischen Alten Testament*, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1993. ISBN nélkül

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása (magában foglalja)

- A bibliai héber nyelv alapfokú ismeretét, ezen belül az alapvető héber grammatika teljes, átfogó ismeretét, illetve egy kb. 1500 szavas szókincs aktív használatát.

b) képességei

- Képes a pontos szövegolvasásra- és értelmezésre,
- a gyakorlatok fordításán túl, képes a kijelölt bibliai szövegek önálló feldolgozása héber szótárak segítségével.
- Képes a Héber Biblia részeinek önálló, pontos fordítására.
- Képes a szakterületéhez tartozó szakirodalom feltárására, értelmezésére és önálló feldolgozására.
- Képes az informatikai ismeretek felhasználói szintű alkalmazására,
- Képes tudása és képességei önálló továbbfejlesztésére.

c) attitűdje

- Folytonosan fejleszti saját tudását és keresi tudása gyakorlati megvalósításának lehetőségeit.

d) autonómiája és felelőssége

- Autonóm személyiség, a csoport többi tagjával együttműködve képes részt venni a közös feladatok megoldásában.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Kovács Zoltán tudományos munkatárs**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Bödör Zoltán mesteroktató**